

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	นางสาวนวยนาด เซวนาภรณ์
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ และอาจารย์ ดร.ประสาน กำจรเมฆกุล
ปริญญา	ศศ.ม. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

จังหวัดนครราชสีมา หรือที่เรียกว่า “โคราช” เป็นเมืองใหญ่บนดินแดนที่ราบสูงที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีโบราณสถานที่สำคัญ และเป็นแหล่งโบราณคดีที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีโบราณสถาน 3 แห่ง ได้แก่ ปราสาทหินพิมายหรืออุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ปราสาทพนมวันหรือปราสาทหินพนมวัน และแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท ได้จัดทำในลักษณะพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 บ้านปราสาทใต้ ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีประวัติความเป็นมาสืบทอดมาแต่โบราณ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมาและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 47 คน คือกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติและกลุ่มบุคคลทั่วไป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า แล้วนำเสนอผลการวิจัย โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา เป็นชุมชนที่ก่อตั้งขึ้นก่อนยุคประวัติศาสตร์ มีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมีหลุมขุดค้น จำนวน 3 หลุม พบโครงกระดูกของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ จำนวน 60 โครง และโบราณวัตถุอีกมาก มีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการก่อตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อมีผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว มีการบริการในการเข้าร่วมกิจกรรม สร้างรายได้ให้กลุ่มกิจกรรม เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

สภาพและปัญหาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาทจากกลุ่มกิจกรรม 8 กลุ่ม พบว่า ด้านกลยุทธ์ไม่มีการผสมผสานระหว่างวัตถุประสงค์ การจัดความสำคัญ การควบคุมการปฏิบัติงาน และขอบเขตของกิจกรรม ด้านโครงสร้าง ไม่มีการจัดลำดับขั้นและการแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสมในองค์กร ด้านระบบการจัดการไม่จัดระบบการจัดการที่ครอบคลุม ด้านบุคลากรไม่มีการจัดสรรบุคคลเข้าดำเนินงานตามลักษณะของการปฏิบัติ ด้านทักษะไม่มีทักษะเฉพาะทางในการปฏิบัติงานเป็นพิเศษ ด้านรูปแบบการดำเนินงานไม่มีกาจัดรูปแบบการดำเนินงานให้ชัดเจน ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่มีโอกาสได้เข้าอบรม สัมมนา และการศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท ควรพัฒนากลุ่มกิจกรรม ด้านกลยุทธ์ ควรจัดให้มีการผสมผสานระหว่างวัตถุประสงค์ การจัดความสำคัญ การควบคุมการปฏิบัติงาน และขอบเขตของกิจกรรม ด้านโครงสร้างควรจัดให้มีการจัดลำดับขั้นและการแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสมในองค์กร ด้านระบบการจัดการ ควรจัดระบบการจัดการที่ครอบคลุม ด้านบุคลากร ควรมีการจัดสรรบุคคลเข้าดำเนินงานตามลักษณะของการปฏิบัติ ด้านทักษะ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรมีทักษะเฉพาะทางในการปฏิบัติงานเป็นพิเศษ ด้านรูปแบบการดำเนินงาน ควรจัดรูปแบบการดำเนินงานให้ชัดเจน ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรให้ทุกคนมีโอกาสได้เข้าอบรม สัมมนา และการศึกษาดูงาน ในการพัฒนากลุ่มกิจกรรม ควรมีการวางแผนการดำเนินงาน จัดบุคลากรมีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน มีการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และสนับสนุนด้านวิทยากรมาให้ความรู้ในการประยุกต์ผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท สภาพและปัญหาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งนักท่องเที่ยวได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า เป็นการสร้างความประทับใจและความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยวและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

TITLE Guidelines Ways for the Community's Economic Development at Ban Prasat
Tourist Archeological Site in Nahon Ratchasima Province

AUTHOR Miss. Nuaynad Chaowanaporn

ADVISERS Assoc. Prof. Dr. Niyom Wongphongkham and Dr. Prasan Kamchornmenakul

DEGREE M.A. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2009

ABSTRAC

Nakhon Ratchasima or Korat, a large city on a plateau, has plenty of natural resources and accommodations for tourism. There are three main historical archeological sites Prasat Hin Pimai Prasat Hin Phanomwan and Ban Prasat Archeological site. The Ban Prasat archeological site, arranged in the form of open museum, situated at Mu 7, Ban Prasat Tai, Tambon Than Prasat, Amphoe Non Sung, Nakhon Ratchasima, has been historically the cultural heritage site since the ancient time.

This study was a qualitative study, aiming at exploring the history of Ban Prasat tourist archeological site, Nakhon Ratchasima province; examing the situation and problems of the community's economy at Ban Prasat tourist archeological site, Nakhon Ratchasima province; and finding the guidelines for the development of community's economy at Ban Prasat tourist archeological site, Nakhon Ratchasima province. Fourty seven of persons were chosen from key informants, casual informants, and general interest informants. Tools used for the research were interview forms and observation forms. Data were analyzed in accordance with the objectives of the study. Data's accountability were checked by the triangulation technique. Then the results of the study were presented in a descriptive analysis form

The results of the study revealed that Ban Prasat tourist archeological site was an ancient community, founded before historical era. The community has accumulated culture, customs, beliefs, local wisdom, ways of life, and unique identities. The archeological site was arranged in open museum, consisting of 3 excavation plots. Sixty human bone structures and several ancient objects were found. The local wisdoms were transmitted from generation to generation. The

community's members organized the activity groups to put out the products to sell to tourists, creating incomes for the activity group. It was the way of community economic development.

In terms of the situation and community's economic problems at Ban Prasat tourist archeological site, it was found that: on strategic aspect, there harmony within priority projecting, work monitoring, and activity scope; on structure aspect, there was no working steps plan and appropriate job division within the organization; on management system, the overall managing system was not set up; on personnel, there was no personnel management to put the right person to the right job; on the skills, there was no personnel of specific skill to work on specific job; on the form of working operation, there was no clear form of the operation; on learning acquirement, the personnel did have opportunity for training, seminar, and study tour for the exchange of experiences

With respect to guidelines the community economic development at Ban Prasat tourist archeological site, the development should be proceeded as follows: on the strategy, there should be in harmony among the objectives, priority, operation monitoring, and activity scope; on the structure, the steps priority and setting up of job division within the organization; on management system, the overall system should be set up; on personnel, should put appropriate person to the right job; on skill, personnel should be trained for specific skills for their specific jobs; on the form of working operation, the clear working operation should be set up; on exchanging of learning experiences, every body should have opportunity in training, seminar, and study tour; on the activity group development, plans should be set up on: operation plan, personnel management, with clear working operation form, having supports from other units, and getting support on lecturers to come to give knowledge in the application of the new products that will attract tourists, which in turn, support the development of the community economy.

In conclusion, this study revealed the history of Ban Prasat tourist archeological site, the situation and the community's economic problems at Ban Prasat tourist archeological site, and guidelines for the development of the community's economy at Ban Prasat archeological site, Nakhon Ratchasima province, which is benefited to the community economy, as well as for tourists getting to know the valuable cultural tourist site, creating the impression and pleasantness for tourists, and the sustainable economic development.

